

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 30 Tachwedd 2016

Amser y cyfarfod: 13.30

36

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/4009>

Cofnod y Trafodion

Gweld [Cofnod y Trafodion](#)

Datganiad gan y Llywydd

Gwnaeth y Llywydd ddatganiad yn atgoffa'r Aelodau ei bod yn disgwyl iddynt ddangos parch a chwarteisi at Aelodau eraill bob amser. Dywedodd fod pethau anaddas ac annifyr wedi cael eu dweud yn ddiweddar, ac y dylai Aelodau allu anghytuno ar faterion heb sarhau unigolion.

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg

Dechreuodd yr eitem am 13.31

Gofynnwyd cwestiynau 2–6, 8 a 9. Tynnwyd cwestiynau 1 a 7 yn ôl. Atebwyd cwestiynau 4, 6, 8 a 9 gan Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Ysgrifennydd Cabinet ar ôl cwestiwn 3.

2 Cwestiynau i'r Cwnsler Cyffredinol

Dechreuodd yr eitem am 14.20

Gofynnwyd y 7 cwestiwn.

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cwestiwn Brys 1

Dechreuodd yr eitem am 14.54

[Bethan Jenkins \(Gorllewin De Cymru\)](#): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am drafodaethau y mae wedi'u cael â Trinity Mirror ynghylch y cynnig i gau gwaith argraffu'r cwmni yng Nghaerdydd, gan golli 33 o swyddi ar y safle?

Cwestiwn Brys 2

Dechreuodd yr eitem am 14.58

[Adam Price \(Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr\)](#): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am adroddiadau ynghylch y posibilrwydd o golli swyddi yng ngwaith dur Tata Steel ym Mhort Talbot?

Cwestiwn Brys 3

Dechreuodd yr eitem am 15.11

[Russell George \(Sir Drefaldwyn\)](#): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am adroddiad ynghylch ymchwiliad yr heddlu i gam-drin rhywiol hanesyddol mewn pêl-droed yng ngogledd Cymru?

3 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.16

Gwnaeth Steffan Lewis ddatganiad ar gyfraniad y Gwyddelod i Gymru yn ystod canmlwyddiant Gwrthryfel y Pasg.

Gwnaeth Janet Finch-Saunders ddatganiad ar dinitws.

Gwnaeth Eluned Morgan ddatganiad ar y Grŵp Trawsbleidiol ar Gelfyddydau ac Iechyd.

4 Datganiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad ar y Comisiynydd Safonau newydd

Dechreuodd yr eitem am 15.21

5 Dadl Plaid Cymru

Dechreuodd yr eitem am 15.38

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y cyfnod pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM6176 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi cynlluniau llwyddiannus fel dydd Sadwrn busnesau bach i gynyddu nifer y bobl sy'n ymweld â chanol trefi ledled Cymru.
2. Yn nodi, o ganlyniad i gytundeb cyllideb Plaid Cymru â Llywodraeth Cymru, y caiff cronfa ei sefydlu a fydd yn galluogi awdurdodau lleol i gynnig cyfleusterau parcio ceir am ddim yng nghanol trefi ledled Cymru, gan roi hwb hanfodol i adfywio canol trefi.
3. Yn gresynu fod y system ardrethi busnes bresennol yn rhoi baich anghymesur ar fusnesau bach sydd ag eiddo yng Nghymru, o'i gymharu â gweddill y DU.
4. Yn gresynu at effaith y gwaith diweddar o ailbrizio ardrethi busnes ar rai busnesau bach yng Nghymru.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:
  - a) ehangu'r cymorth pontio sydd ar gael i fusnesau bach y mae gwaith ailbrizio ardrethi annomestig 2017 yn effeithio arnynt;
  - b) archwilio'r posibilrwydd o ddynodi Cymru gyfan yn ardal fenter er mwyn rhoi'r math o fantais gystadleuol i Gymru sydd ei hangen i gau'r bwlch economaidd rhwng Cymru a gweddill y DU;
  - c) sicrhau y rhoddir y pwysau dyledus i fuddiannau busnesau bach yng ngwaith y Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol newydd i Gymru a'r Banc Datblygu Cenedlaethol;
  - d) pennu targed i godi lefelau presennol caffael o 55 y cant i o leiaf 75 y cant o wariant sector cyhoeddus Cymru yng Nghymru; ac
  - e) cyflwyno ymgyrch 'prynu'n lleol' wedi'i hanelu at ddefnyddwyr a phrif brynwyr yng Nghymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
8	0	41	49

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y Gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu'r cyfan a rhoi yn ei le:

Yn nodi:

- a) effaith cynlluniau llwyddiannus fel dydd Sadwrn busnesau bach, sy'n cynyddu nifer y bobl sy'n ymweld â chanol trefi ledled Cymru;
- b) cytundeb y gyllideb ddrafft gyda Phlaid Cymru, sy'n cynnwys £3m a fydd yn galluogi awdurdodau lleol i gynnal cynlluniau peilot i asesu effaith cynnig manau parcio am ddim yng nghanol trefi;
- c) bod y system ardrethi busnes bresennol yn codi £1bn, sy'n cefnogi gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru y mae busnesau bach yn dibynnu arnynt;
- d) nad yw'r gwaith ailbriso ardrethi busnes a gynhaliwyd gan Asiantaeth y Swyddfa Briso, sef asiantaeth annibynnol, wedi ei gynllunio i godi refeniw ychwanegol ac er bod rhai gwerthoedd ardrethol wedi cynyddu, maent wedi gostwng ar y cyfan;
- e) ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gyflwyno cynllun rhyddhad ardrethi busnes newydd, parhaol yn 2018;
- f) bod y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol wedi cynyddu nifer y busnesau bach yng Nghymru sy'n cael contractau; a
- g) bwriad Llywodraeth Cymru i:
  - i) sicrhau y rhoddir pwysau dyledus i fuddiannau busnesau bach a chanolig yng ngwaith y Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol newydd i Gymru a'r Banc Datblygu Cenedlaethol; a
  - ii) cyhoeddi blaenoriaethau economaidd newydd yn 2017, i wneud Cymru'n fwy llewyrchus a sicr.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	21	49

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliannau 2, 3, 4, 5 a 6 eu dad-ddethol.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig wedi'i ddiwygio:

NDM6176 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi:

- a) effaith cynlluniau llwyddiannus fel dydd Sadwrn busnesau bach, sy'n cynyddu nifer y bobl sy'n ymweld â chanol trefi ledled Cymru;
- b) cytundeb y gyllideb ddrafft gyda Phlaid Cymru, sy'n cynnwys £3m a fydd yn galluogi awdurdodau lleol i gynnal cynlluniau peilot i asesu effaith cynnig manau parcio am ddim yng nghanol trefi;
- c) bod y system ardrethi busnes bresennol yn codi £1bn, sy'n cefnogi gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru y mae busnesau bach yn dibynnu arnynt;
- d) nad yw'r gwaith ailbrisiu ardrethi busnes a gynhaliwyd gan Asiantaeth y Swyddfa Brisiu, sef asiantaeth annibynnol, wedi ei gynllunio i godi refeniw ychwanegol ac er bod rhai gwerthoedd ardrethol wedi cynyddu, maent wedi gostwng ar y cyfan;
- e) ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gyflwyno cynllun rhyddhad ardrethi busnes newydd, parhaol yn 2018;
- f) bod y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol wedi cynyddu nifer y busnesau bach yng Nghymru sy'n cael contractau; a
- g) bwriad Llywodraeth Cymru i:
  - i) sicrhau y rhoddir pwysau dyledus i fuddiannau busnesau bach a chanolig yng ngwaith y Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol newydd i Gymru a'r Banc Datblygu Cenedlaethol; a
  - ii) cyhoeddi blaenoriaethau economaidd newydd yn 2017, i wneud Cymru'n fwy llewyrchus a sicr.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
45	0	4	49

Derbyniwyd y cynnig wedi'i ddiwygio.

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig

Dechreuodd yr eitem am 16.48

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y cyfnod pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM6177 [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn credu y gall hyrwyddo defnydd arloesol o ofal iechyd trawsffiniol gynnis gwell canlyniadau i gleifion ar gyfer pobl yng Nghymru a Lloegr.
2. Yn nodi canfyddiadau Comisiwn Silk, a wnaeth argymhellion i wella darpariaeth iechyd drawsffiniol, yn enwedig o ran hyrwyddo gweithio agosach ym maes gwasanaethau arbenigol.
3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ystyried canfyddiadau adroddiad y Pwyllgor Dethol ar Faterion Cymreig ar drefniadau iechyd trawsffiniol rhwng Cymru a Lloegr, sy'n cyfleu pryderon am yr anawsterau a'r oedi o ran cael gafael ar wasanaethau eilaidd ac arbenigol ar sail drawsffiniol.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
48	0	1	49

Derbyniwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

7 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.44

8 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 17.47

NDM6178 [Nick Ramsay \(Mynwy\)](#)

Byw gyda cholli'r golwg: sut y gallwn wella hygyrchedd yng Nghymru i bobl ddall a rhannol ddall

Daeth y cyfarfod i ben am 18.14

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 6 Rhagfyr 2016